

Dé logische manier om ons vlees toekomstbestendig te maken

TAPP
TRUE ANIMAL PROTEIN PRICE COALITION
Eerlijke prijzen voor vlees en zuivel

MANIFEST EERLIJKE VLEESPRIJS NU!

Geachte Mark Rutte en ministers van het kabinet Rutte IV, 27 augustus 2022

Wij maken ons zorgen. IPCC-rapport na IPCC-rapport bewijst het: klimaatverandering is een aanstaand gevaar voor onze generatie. Nu al kampt de wereld met de gevolgen van een gebrek aan klimaatactie. De productie van goederen met een grote voetafdruk moet omlaag. Dat geldt ook voor vlees. Van alle voedselgerelateerde broeikasgasemissies komt 55 % van vlees. Eenderde van alle emissies is volgens de VN voedselgerelateerd. Terwijl de kolencentrales harder gaan draaien en des te meer inzet vereist is, wordt vlees nog altijd ontzien van klimaatmaatregelen. Dat moet veranderen, en wij eisen actie. Nederlanders zijn weer meer vlees gaan eten, terwijl er juist meer vleesvervangers op de markt gekomen zijn. In 2019 aten Nederlanders gemiddeld 77.8 kilo vlees, gewogen in karkasgewicht. Dit is ruim een halve kilo meer is dan in 2018 (Wageningen Universiteit, 2020). Omgerekend naar consumptievlees (zonder botten) is dat 39 kg per persoon. Dit is veel meer dan het Voedingscentrum ons adviseert in de Schijf van Vijf. Het Voedingscentrum stimuleert een sterke vermindering van de vleesconsumptie en geeft een aanbevolen hoeveelheid van 25 kilo per inwoner per jaar. Dat is 40 % minder dan we nu eten. Deze vermindering is in lijn met het klimaatakkoord, waarin ook een reductie van 40% opgenomen is door veel minder dierlijk eiwit en 15 % minder eiwit in totaal te consumeren. Maatregelen bleven echter uit. Om dit te bereiken zien wij één duidelijke, effectieve en gemakkelijke maatregel voor ons: de verkoopprijs van vlees aanpassen. In vergelijking met andere Europese landen is te zien dat vlees in Nederland veel goedkoper is dan in bijvoorbeeld Oostenrijk en Luxemburg (Eurostat, 2020). Om deze reden is het maatschappelijk aanvaardbaar een hogere prijs voor vlees te vragen. In de prijs van vlees zitten veel externe effecten, zoals de milieukosten van broeikasgasemissies, stikstof en fijnstof niet verwerkt. De milieuschade die veroorzaakt wordt door de veehouderij wordt door PBL geraamd op 4,5 miljard euro per jaar (PBL, Monetaire milieuschade, 2018).

Bij energie en transport wordt de milieuschade wel (deels) beprijsd. Voor vluchten binnen de Europese Unie en elektriciteitsproductie zijn ETS-rechten verschuldigd, en in Nederland wordt al heel lang accijns geheven op motorbrandstoffen. Waarom niet bij voedsel? Wij pleiten daarom voor een milieuheffing op vlees, die zal leiden tot een eerlijke vleesprijs. Het voorstel hiervoor ligt al sinds 20 april 2020 bij de Tweede Kamer via een regeringsbrief van Wopke Hoekstra over een reële prijs op vlees, inclusief de milieukosten van broeikasgassen, stikstof en fijn stof, conform het plan van TAPP Coalitie. Het plan heeft volgens een DJV Insights enquête steun van een ruime meerderheid van stemmers van coalitiepartijen VVD (62%), CDA en CU (54%) en D66 (55%), maar ook van 53% van alle Nederlanders (Kieskompas, januari 2022).

Het gaat om een consumentenheffing vanaf 2024 voor kip, varkensvlees en rundvlees/bewerkt vlees van respectievelijk 10, 22 en 28 eurocent per 100 gram, die in 2027 verdubbeld wordt, zodat dan alle milieukosten een prijs krijgen (CE Delft, 2018). In 2024 wordt vlees dan gemiddeld 20% duurder. Het kabinet heeft al besloten in 2024 de btw op groente, fruit te verlagen naar 0%. Maar wij willen ook 0% btw op bewerkte groenten, noten, paddestoelen, vlees- en zuivelvervangers en vega maaltijden. Op die manier gaan consumenten er financieel niet op achteruit als vlees wat duurder wordt, integendeel. De heffing op vlees is een lastenverzwaring van 850 miljoen euro in 2024, terwijl 0% btw op verse groenten, fruit en diepvriesgroenten een lastenverlichting is van 1 miljard euro. Een eerlijke, hogere vleesprijs zal zeker een effect hebben op het koopgedrag van de Nederlanders, maar ook op het verkoopgedrag van met name de supermarkten. Het wordt op deze manier voor hen veel minder effectief om te stunten met aanbiedingen op vlees. Daardoor is het te verwachten dat de beruchte kiloknallers minder voor zullen komen. 75% van Nederland wil hiervan af. Een verhoging van de prijs van vlees zal uiteindelijk zorgen voor een vermindering van de vleesconsumptie met 40-50%. Dit is niet alleen positief is voor het klimaat (Wopke Hoekstra berekende 2 Mton CO2 reductie). Een lagere vleesconsumptie draagt ook bij aan minder dierenleed (minder dieren nodig in volgepropte stallen, minder slachtingen). Daarnaast draagt het bij aan de volksgezondheid. Volgens de WHO en de Gezondheidsraad kan het eten van veel vlees bijdragen aan het ontstaan van darmkanker, diabetes type 2 en hart- en vaatziekten. De Wereldbank raadde in 2021 ook Nederland aan om heffingen in te voeren op ongezond eten zoals suiker en bewerkt vlees, om de overgewichtproblematiek aan te pakken en de snel stijgende zorgkosten te verlagen. De extra opgehaalde euro's via de eerlijke vleesprijs kunnen daarnaast ook ingezet worden voor het verlagen van het btw-tarief op bijvoorbeeld fruit en groente, maar ook voor het financieel perspectief voor duurzame landbouw en veehouderij en omslag naar een meer biologische, natuurinclusieve en klimaatneutrale landbouw. We willen liever dat wij als consumenten deze milieuheffing op vlees gaan betalen, en het niet afschuiven op boeren om die milieuheffingen te betalen. Zij hebben het al zwaar, één op de drie leeft onder de inkomensgrens, omdat supermarkten boeren afknijpen met lage prijzen. We willen dat de heffingsopbrengst gebruikt wordt om jaarlijks 600 miljoen euro te geven aan boeren, zodat zij kunnen investeren in extra maatregelen die nodig zijn voor klimaat, milieu, biodiversiteit en dierenwelzijn. Deze subsidies die TAPP Coalitie voorstelt voor onder andere carbon farming en compensaties voor waterpeilverhoging op veengrond, gaan voor nog veel meer klimaatwinst zorgen dan al berekend als gevolg van een lagere vleesconsumptie. We willen boeren helpen meer te verdienen met minder dieren. Ook de landbouw moet in 2030 55% broeikasgasemissies verlagen. Diverse boeren organisaties zoals melkveehouders Netwerk GRONDig en Caring Farmers, staan achter de eerlijke vleesprijs en het voorstel van TAPP. Boeren hebben de eerlijke vleesprijs en extra steun ook hard nodig. De Tweede Kamer eist van Minister Staghout voor 20 september een plan met boerenperspectief. Dat is dit plan!

Kortom, een hogere prijs voor vlees is een juiste maatregel voor het tegengaan van klimaatverandering en resulteert ook nog eens in een betere gezondheid en extra hulp voor boeren en verduurzaming van hun bedrijf. Een win-win situatie dus. Voor het behoud van een leefbare wereld voor ons allen is de milieubelasting op vlees een stap in de goede richting. Wij verlangen daarom dat deze taks met bijbehorende terugsluis naar boeren en consumenten zo snel mogelijk ingevoerd wordt, want het is hard nodig!

Met vriendelijke groet, namens de jongeren in Nederland

Youth For Climate NL

en o.a.

Jonge Klimaatbeweging

(75 jongeren organisaties)

Klimaat en Energie Koepel

(KEK, young professionals)

Fridays for Future

Jongeren Milieu Aktief

(jeugd afdeling Milieudefensie)

Studenten voor Morgen

(koepel organisatie studenten organisaties voor duurzaamheid)

FNV Joong

Contact: Youth For Climate NL, Contact@youthforclimate.nl

Bijlage: voorstel eerlijke vleesprijs

	Prijsverhouding vlees gemiddeld	Heffings-opbrengst Rijk in €	Terugsluis naar boeren	Lage inkomens-compensatie. Bijv. hogere zorgtoeslag	Nieuw beleid: 0% btw ook op bewerkte groenten, noten, paddestoelen, vlees- en zuivelvervangers	Nieuw beleid: 0% btw ook op biologische voeding (als dat niet kan: vezelrijke volkoren producten)	Bestand beleid: 0% btw onbewerkte groente, fruit en diepvriesgroenten
2024	20%	€850 miljoen	€500 miljoen	€100 miljoen	€250 miljoen		€1 miljard
2027	40%	€1.7 miljard	€600 miljoen	€600 miljoen	€250 miljoen	€250 miljoen	€1 miljard